

HIIUMAA VALLA ARENGUKAVA 2035+

Tegevuskava 2022-2026

2022

Sisukord

1. INIMARENG	3
1.1 VALITSEMINE	3
1.2. TURVALISUS	3
1.2.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid:	3
1.3. RAHVATERVIS.....	4
1.3.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid	4
1.4. VABA AEG, SPORT, KULTUUR JA NOORSOOTÖÖ	4
1.4.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid	4
1.5 HARIDUS	5
1.5.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid	5
1.6. SOTSIAALNE KAITSE.....	6
1.6.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid:	6
2. MAJANDUSARENG	7
2.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid.....	7
3. TARISTU JA ÜHENDUSED	8
3.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid.....	8
4. KÜLASTUSKESKKOND	10
4.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid.....	10
5. KESKKONNAHOID JA -TEADLIKKUS	11
5.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid.....	11

1. INIMARENG

1.1 VALITSEMINE

Tegevused	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Vallavalitsuse ja osavaldade struktuuri ning ülesannete jaotuse analüüsimine optimaalse struktuuri tagamiseks, juhtimisaudit.	2022-2023	Hiiumaa Vallavalitsus
Vara riskasutus optimaalse hõivatuse eesmärgil.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Vallavalitsuse töötajate/teenistujate rahulolu uuringu läbiviimine – viiakse läbi igal aastal.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Töötatakse välja külvavenema statuut, käivitatakse kogukonnakomisjon.	2019-2022	Hiiumaa Vallavalitsus
Ilmub Hiiumaa Teataja.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Toimuvad regulaarsed kohtumised vallakodanike, ettevõtjate, MTÜ-de, hallatavate asutuste jt.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Toetatakse noorte volikogu tegevust.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Korraldatakse sõprusomavalitsuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja saatkondade esindajatega kohtumisi ning viiakse ellu koostööprojekte.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Kaasavat eelarvet rakendatakse vallaüleselt.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Koostatakse Hiiumaa valla üldplaneering.	2019–2024	Hiiumaa Vallavalitsus

1.2. TURVALISUS

1.2.1 Maakondlikult olulised investeringuobjektid:

- Soojustatud hoone päästeauto ja vajaliku päästetehnika jaoks Kõppu.

Tegevused	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Toimib turvalisuse nõukogu.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Regulaarsed kohtumised ja õppused turvalisust tagavate organisatsioonidega ning nende tegevuse toetamine (koostööprojektid).	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Kaitseliit, Hiiumaa haigla jt
Luaa tingimused Kaitseliidule Kapasto lasketiiru ehitusprojekti jätkamiseks	2022-2026	Hiiumaa Vallavalitsus, Kaitseliidu Lääne maleva Hiiumaa malevkond, PPA, EKV
Koostööprojektide läbiviimine vabatahtlike päästjate (sh merepääste) võimekuse toetamiseks.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus

Teavitustöö alkoholi ja mõjuainete kahjulikkusest.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Ohutusala teavitustöö erinevatele vanuse- ja sihtrühmadele.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus koostöös Transpordiameti, Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeametiga.
Maakondlik kriisikomisjon toimib.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus

1.3. RAHVATERVIS

1.3.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid

- Hiiumaa Haigla ruumiprogrammi ümberkorraldamine.
- Tervisekeskuse rajamine.
- Kõpu poolsaarele ruumid hambaarstiteenuste osutamiseks.

Tegevused	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Viiakse läbi terviseedenduslikke tegevusi ja propageeritakse tervislikke eluviise.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Tervishoiu- ja hoolekandeesutustes pakutakse kohalikku toitu.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Pilootprojekt Hiiumaa Väärikate ülikooli loomiseks.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, ühendus Kodukant Hiiumaa, Hiiumaa Pensionäride Ühendus ja Hiiumaa täiskasvanuhariduse võrgustik
Koostatakse e-terviseprofiil.	2022-2023	Hiiumaa Vallavalitsus

1.4. VABA AEG, SPORT, KULTUUR JA NOORSOOTÖÖ

1.4.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid

- Multifunktsionaalne kultuurikeskus Kärdlasse.
- Käina Kultuurikeskuse renoveerimine.
- Kõrgessaare VAKi renoveerimine.
- Muuseumihoidla rajamine.
- Palade Spordihoone renoveerimine.
- Paluküla ja Leemeti terviseradade arendamine.
- Lauka põhikooli staadioni renoveerimine.
- Kärkla staadionimaja renoveerimine.
- Kärkla Laululava renoveerimine.

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Töötatakse välja ühtne Hiiumaa esindamise vorm.	2019-2023	Hiiumaa Vallavalitsus / Hiiumaa Spordiliit
Hiiumaa liigub spordisarja korraldamine.	2021-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Hiiumaale hangitakse ajavõtustüsteem.	2023	Hiiumaa Vallavalitsus / Hiiumaa Spordiliit
Rajatakse uusi ja hoitakse kaasaegsetena mänguplatsid, palliplatsid, väljõusaalid, loodusrajad, rehabilitatsiooniväljakud jne.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Hiisurootslaste kultuuri- ja ainelise pärandi uurimine, hoidmine ning arendamine.	2022-2025	EELK Reigi Jeesuse Kogudus, SA Hiiumaa Muuseumid, Eestisurootslaste Kultuuriomavalitsus, Emmaste Põhikool.
Toetatakse meresporti harrastamist taristu parendamise ja sportimisvõimaluste arendamisega Hiiumaa valla sadamates.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus / Hiiumaa Spordikool / Hiiumaa Spordiliit
Võõrandatakse või leitakse uus kasutusotstarve Polgu võimlale, Mängude Majale, Kõrgessaare mnt 2 noortekeskusele.	2020-2024	Hiiumaa Vallavalitsus
Kaasajastatakse Hiiumaa raamatukogude tehnilist baasi ja sisustust.	2020-2025	Hiiumaa Vallavalitsus / Hiiumaa raamatukogud
Sõru muuseumi liitmine sihtasutusega Hiiumaa Muuseumid.	2022-2023	Hiiumaa Vallavalitsus/ SA Hiiumaa muuseumid
Toimib Hiiumaa Noortevolikogu ning noored on kaasatud Vallavolikogu komisjonide töösse.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Arendatakse nutikat noorsootööd ja kaasajastatakse inventari.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus / noortekeskused
Renoveeritakse Kärkla Laululava	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, Kärkla osavald

1.5 HARIDUS

1.5.1 Maakondlikult olulised investeringuobjektid

- Kärkla Põhikooli uue õppehoone rajamine.
- Kärkla lasteaia uue õppehoone rajamine.

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Tagatakse tugispetsialistide kättesaadavus kõigile kooli- ja lasteaialastele.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Haridusasutustes pakutakse kohalikku toitu.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Rajatakse kooliaiad või -peenrad.	2019-2025	Hiiumaa haridusasutused / Hiiumaa Ametikool

Haridusasutustesse rajatakse siseterviserajad või -alad ning parendatakse võimalusi aktiivsete õuevahetundide pidamiseks.	2019-2025	Hiiumaa haridusasutused
Arendatakse noorte ettevõtlikkust läbi töötubade ja ideekonkursside korraldamise.	2019-2023	Hiiumaa Arenduskeskus (PATEE) ¹
Toetatakse õpilasfirmade juhendajate koolitust.	2019-2023	Hiiumaa Arenduskeskus (PATEE)
Toetatakse õpilasfirmade inkubaatorit.	2020-2023	Hiiumaa Arenduskeskus (PATEE)

1.6. SOTSIAALNE KAITSE

1.6.1 Maakondlikult olulised investeringuobjektid:

- Sotsiaalkeskuse II etapp (Pargi 3).
- Hiiu Maakonna Tohvri Hooldekodu laiendamine.
- Samaaria Hiiumaa Hooldekodu hoone renoveerimine ja laiendamine.
- Hellamaa perekeskuse arendamine.

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Kaasatakse vabatahtlikke sotsiaalhoolekandes.	2019-2022	Hiiumaa Vallavalitsus
Jätkatakse ja laiendatakse pansionaadi- ja päevakeskuse teenuse osutamist üle Hiiumaa.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, Hiiumaa Sotsiaalkeskus
Aktiveeritakse (pikaajalisi) töötuid.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, Töötukassa
Omastehooldajate asendussüsteemi välja töötamine.	2023	Hiiumaa Vallavalitsus, Hiiumaa Sotsiaalkeskus
Koduhooldusteenus 7 päeva nädalas.	2023	Hiiumaa Vallavalitsus, Hiiumaa Sotsiaalkeskus
Parandatakse erivajadusega inimeste hoonetesse pääsevust.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Korraldatakse vanemahariduse alaseid koolitusi.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus

¹ PATEE- programm „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks“.

2. MAJANDUSARENG

2.1 Maakondlikult olulised investeringuobjektid

- Kõrgessaare tehnopark ja sadama ümbruse lähiala tööstusala
- Käina Mäe tänava piirkonna tööstusala
- Kärddla sadama ala ning Sadama tänava arendamine

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Töötatakse välja ja viiakse ellu turundusplaan tutvustamiseks regulaarselt Hiiumaad kui head elu- ja töökeskkonda.	2019-2025	Hiiumaa Arenduskeskus PATEE ja MATA ² .
Osaletakse üürimajade programmis.	2021-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Kaardistatakse Hiiumaal asuvad võimalikud äri- ja tootmiskaad ja büroopinnad ning hoitakse sellekohane info avalikult kättesaadav.	2019-2025	Hiiumaa Arenduskeskus (PATEE)
Valla majandusvedurite arenguprobleemidega personaalne tegelemine ja riigistruktuurides tugimine.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus / Hiiumaa Arenduskeskus
Ettevõtjate info-teemahommikud ja vahetud külaskäigud.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus ja Hiiumaa Arenduskeskus
Ettevõtete digiauditis osalemise eestvedamine. Aidatakse taotleda toetust ettevõtluse digitaliseerimiseks.	2019-2025	Hiiumaa Arenduskeskus

² MATA- maakondlike arengustrateegiade toetus

3. TARISTU JA ÜHENDUSED

3.1 Maakondlikult olulised investeringuobjektid

- Ristna ja Sõru jahisadama taristu väljaarendamine, kanalisatsioonisüsteemide ja tankla rajamine.
- Heltermaa-Rohuküla sadamatesse varu- ja lisaparvlaevade³ sildumisvõimaluse loomine.
- Riigiteede tolmuva katte alla viimine, sh Kärkla-Käina mnt lõpetamine, Puski-Käina maantee, Nurste-Kuriste, Nurste-Harju, Vahtrepa tee, Suureranna tee, Taterma-Lelu ja Ühtri Lelu tee, Suuremõisa-Kallaste-Hellamaa.
- Kiire internetiühenduse taristuvõrgu väljaehitamine.
- Kergliiklusteede rajamine, sh Malvaste teerist-Reigi kiriku parkla, Suuremõisa-Käina, Lauka-Kõrgessaare, Rehemäe tee.
- Lainemurdja ehitamine liinilaevu teenindava akvatooriumiosa kaitseks ja eraldiseisva kaubakai ehitamine Heltermaa sadamasse.

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja/ eestvedaja
Regulaarselt kooskõlastatakse erinevate huvigruppide ootused ja vajadused.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Kiire internetiühenduse taristuvõrgu väljaehitamine	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, Vabariigi Valitsus
Hoitakse korras ja arendatakse Kärkla, Sõru, Orjaku, Ristna ja Naistlaiu sadamate taristud.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Arendatakse Kõrgessaare sadamat koostöös ettevõtjatega.	2021-2025	OÜ Best Holding/ MTÜ Kõrgessaare Sadam
Korrastatakse koostöös kohalike kaluritega järkjärgult lautrikohad.	2020-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Koostatakse valla teehoiukava.	2022	Hiiumaa Vallavalitsus
Soojusmajandus: valla asutused viiakse üle energia- ja ressursisäästlikumatele soojusallikatele.	2020-2023	Hiiumaa Vallavalitsus
Toetatakse kaugküttesüsteemide ja energia koostootmisjaamade rajamist koostöös kohalike ettevõtjatega. Koostatakse soojusmajanduse arengukavad.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Heitveekäitlus: rekonstrueeritakse probleemsed reoveepuhastid.	2019-2025	AS Kärkla Veevärk
Heitveekäitlus: rajatakse ja uuendatakse ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustikke ning seadmeid tiheasustusaladel.	2019-2025	AS Kärkla Veevärk
Jäätmekäitlus: teostatakse jäätmesorteerimise alast teavitustegevust.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus / Hiiumaa Jäätmejaam
Tänavavalgustus viiakse üle energiasäästlikele LED-lampidele ning taastuenergiaallikate	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus

³ Varuparvlaeva all mõistetakse siin põhiparvlaeva asendusparvlaeva. Lisaparvlaev – liinil oleva parvlaeva kõrvale toodud teine parvlaev, mistõttu võib juhtuda, et korraga vajavad sildumisvõimalust mitu alust.

toitele (päikesepaneelid).		
Kaasajastatakse ühistranspordi peatused.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus (osavallad), Transpordiamet
Kalana sadamasse ja Sõru sadamasse kütusetankla rajamine.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, SA Hiiumaa Sadamad
Soositakse kogukonnaköökide rajamist.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus (osavallad)

4. KÜLASTUSKESKKOND

4.1 Maakondlikult olulised investeringuobjektid

- Ajalooliste sakraalehitiste (Reigi pastoraat ja kirik, Kärkla kirik, Käina kirik, Kassari kabel, Mänspe kabel, Puski kirik, Pühalepa kirik, Emmaste kirik jt) ning nende külastuspiirkondade taastamine ja arendamine.
- Kärkla sadama lähiümbruse arendamine, promenaadi rajamine Rannapaargu juurest Kärkla sadama ja Hausmani ning sealt edasi Roograhu matkatee väljaarendamine.
- Vabadussõjas langenute mälestusmärgi rajamine Pühalepa kiriku ette.
- Tuletorni külastuskeskuse rajamine Ristna tuletorni kompleksi juurde.

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Turismistrateegia koostamine.	2022-2026	Turismiklaster, Hiiumaa Arenduskeskus
Kohaturundusstrateegia rakendusplaani uuendamine	2022	Turismiklaster, Hiiumaa Arenduskeskus
Luuakse Hiiumaa turundusjuhi ametikoht ning rahastatakse tegevusi.	2019-2025	Hiiumaa Vallavalitsus/ Hiiumaa Arenduskeskus
Arendatakse olemasolevaid kvaliteedimärke (roheline märk, EHE jne) ning hea teeninduse ja teenuste kvaliteeti.	2019-2023	Hiiumaa Arenduskeskus
Korraldatakse Hiiumaa giidide koolitusi, toimub atesteerimine.	2019-2025	SA Hiiumaa Muuseumid, Hiiumaa Arenduskeskus
Valdkonna tegijate (näiteks majutajad ja toitlustajad) võimekuse arendamiseks toimuvad koolitused, õppereisid jm.	2019–2025	Hiiumaa Arenduskeskus / Hiiumaa (kuni 2022 Turismiliit) Turismiklaster
Tuletornide juurde külastusala või külastuskeskuse loomine.	2022-2025	Hiiumaa Vallavalitsus, SA Hiiumaa Muuseumid, Transpordiamet

5. KESKKONNAHOID JA -TEADLIKKUS

5.1 Maakondlikult olulised investeeringuobjektid

- Ühisveevärgi – ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine.
- Nuutri, Luguse, Jausa ning Suuremõisa jt jõgede suublate puhastamine, Suuremõisa tiikide puhastamine.
- Pihla oja, Paope oja, Suuremõisa jt jõgede koelmualade taastamine.
- Hiiumaa jäätmejaama tehnoloogia kaasajastamine, taristu uuendamine ja laiendamine.

Tegevuskava	Elluviimise aeg	Vastutaja / eestvedaja
Paigaldatakse infotahvlid vm asjakohased teabevahendid avalikesse kohtadesse ning eksponeeritakse sihipäraselt mh pärandkultuuri ja muinsuskaitseobjekte.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Paigaldatakse jäätmemahutid enimkasutatavatesse looduses liikumise kohtadesse ja korraldatakse jäätmete vedu.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Korraldatakse koolitusi, infopäevi, konverentse jm. tegevusi keskkonnateadlikkuse teemadel.	2019–2025	Hiiumaa Arenduskeskus / Palade Loodushariduskeskus
Toetatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumist.	2020-2025	AS Kärkla Veevärk
Osaletakse Hajaasustuse programmis.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus
Järk-järgult minnakse üle keskkonnasäästlikele toodetele ja teenustele.	2019–2025	Hiiumaa Vallavalitsus